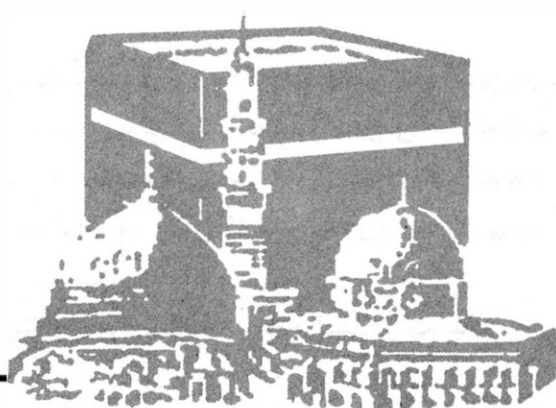

اسرار و معارف حج

پنجاه و یک فضیلت مشترک مکه و مدینه

محمد جواد حجتی کرمانی

بی‌تردید، حرمین شریفین، شریفترین و گرامی‌ترین سرزمینهایند... در اینکه کدامیک بر دیگری برتری دارند، سخنان متفاوت گفته‌اند اما نقل اجماع شده است که آن مقدار از خاک مدینه که جسم مطهر رسول خدا - ص - را دربرگرفته، از همه جای دنیا - حتی از کعبه مشرقه، اشرف و افضل است و نیز کعبه مشرقه از تمامی زمینها؛ چه مکه و چه مدینه و چه سایر اماکن دنیا، اشرف و افضل است. در سطور ذیل با استفاده از کتاب «مکانة الحرمین الشریفین» موارد مشترک شرف و فضیلت حرم شریف مکی و حرم شریف مدنی برشمرده شده است.

در این نگارش، ابتدا، به اختصار فضائل مشترک را برمی‌شماریم و آنگاه به ارائه مدارک می‌پردازیم:

۱ - نخستین شرافت مشترک آن است که هم نخستین و هم آخرین «مسجد» که بدست یک «پیامبر» بنا شد، در مکه و مدینه است. کعبه نخستین مسجدی است که بدست یک پیامبر؛ یعنی حضرت آدم - ع - ساخته شد و مسجد النبی - ص - آخرین مسجدی است که به دست یک پیامبر یعنی حضرت محمد - ص - بنا گردید. و بدینسان آغاز مسجدسازی بدست یک پیامبر در مکه است و انجام آن بدست یک پیامبر در مدینه.

۲ - مکه «برونگاه راستی» و مدینه «درونگاه راستی» است. پیامبر - ص - با «صدق» از مکه

«بدر آمد» و به مدینه «اندر آمد».

۳ - مکه زادگاه و نشأتگاه پیامبر - ص - است و مدینه، هجرتگاه، رحلتگاه و آرامگاه او.

۴ - مکه و مدینه هر دو حرم امن خدایند.

۵ - هم مکه و هم مدینه به دستور خدا، حرم امن شده‌اند.

۶ - «حَرَم» شدن «مکه» و «مدینه»، هر دو، به وسیلهٔ پیامبر خدا بوده است: مکه به وسیله

حضرت ابراهیم - ع - و مدینه به وسیله حضرت محمد - ص - .

۷ - «مکان» کعبه برای ابراهیم - ع - برگزیده شد و «مکان» مسجدالنبی - ص - برای پیامبر

خاتم - ص - .

۸ - ابراهیم - ع - برای کعبه بسیار دعا کرد و حضرت رسول - ص - برای مسجد مدینه.

۹ - «حجّ» به سوی مکه قرار داده شد و «هجرت» به سوی مدینه.

۱۰ - بار سفر به سوی مکه و مدینه بستن به ترتیب واجب و سنت است.

۱۱ - ثواب نماز در مسجدالحرام و مسجدالنبی - ص - (یا مکه و مدینه؟) از همه جا بیشتر و

چندین برابر - صد یا هزار برابر جاهای دیگر است.

۱۲ - پیامبر - ص - مکه و مدینه را از همه جای دنیا بیشتر دوست می‌داشت.

۱۳ - «ایمان» در هر عصری، به مکه و مدینه درمی‌پیچد و این دو شهر را احاطه می‌کند.

۱۴ - خدا این دو شهر را محلّ قیام و برپا ایستی برای ذکر و عبادت قرار داده است.

۱۵ - «مقام ابراهیم - ع -» در مسجدالحرام و «منبر پیامبر» در مسجدالنبی - ص - «دو موجود

بهشتی‌اند».

۱۶ - هر کس وارد مکه یا مدینه می‌شود، سنت است که از مسجدالحرام و مسجدالنبی - ص -

بیازد.

۱۷ - در هر دو شهر سنت است که دخول و خروج از دو راه متفاوت باشد. این سنت را رسول

خدا - ص - پایه گذاشته است - چون خود چنین می‌کرد - .

۱۸ - سنت است کسی که شبانه می‌خواهد وارد مکه یا مدینه شود، در حومهٔ «شهر اُتراق» کند

و روز وارد شود این سنت نیز از رسول خدا - ص - است که شب وارد این دو شهر نمی‌شد.

۱۹ - پیامبر - ص - بر مردم مکه منت نهاد و آنان را آزاد ساخت و نیز از مسلمانان مدینه

خواست که گناهکاران انصار را عفو کنند.

۲۰ - به موجب آیات قرآن و حوادث زمان پیامبر - ص - اهل مکه از تجاوز به شهر مدینه و نیز

مسلمانان مدینه از تجاوز به مکه بازداشته شدند.

۲۱- «مکه» به وسیله مردم «مدینه» فتح شد.

۲۲- طواف به دور خانه کعبه و نیز زیارت مسجد پیامبر - ص - است.

۲۳- مسح دُورکن - رُکن یمانی و حجرالاسود - در مسجدالحرام و نیز نماز نزد «اسطوانه‌های» مسجدالنبی - ص - موجب ریزش گناهان است.

۲۴- تکرار پی‌درپی عُمره در «مکه» مستحب است و نیز نماز در مسجد قُبا در مدینه معادل عُمره شمرده شده است.

۲۵- نماز در حجر اسماعیل در مکه و نیز در روضه پیامبر - ص - در مدینه ثواب بی‌شمار دارد.

۲۶- کار نیک و عمل صالح هم در مکه و هم در مدینه ثواب مضاعف دارد.

۲۷- نوشیدن آب زمزم در مکه و نیز نوشیدن از آب چاهی در مدینه که «بئر بضاعه» نام دارد سُنت است.

۲۸- به موجب پاره‌ای از روایات، آب زمزم و خاک و خرمای مدینه شفاست.

۲۹- همانگونه که آب زمزم در مکه با پای «جبریل» جوشید، در مدینه آب از انگشتان پیامبر - ص - جوشید.

۳۰- همانگونه که آب زمزم را به این سو و آن سو می‌بردند و می‌برند، آب چاههای مدینه را نیز چنین می‌کردند و این بنابر منقول، سنت پیامبر - ص - بوده است.

۳۱- همانگونه که «حجرالاسود» را در مکه باید بزرگ داشت، «منبر شریف پیامبر - ص -» را در مدینه، نیز باید بزرگ داشت و طبق روایت، نباید صدا را در نزد منبر رسول - ص - بلند کرد.

۳۲- اهل مکه «اهل الله» و اهل مدینه «جیران رسول الله» نامیده شده‌اند.

۳۳- فضائل مسجد خیف در مکه (منی) و مسجد قبا در مدینه با هم برابری می‌کنند. در روایت است که در مسجد خیف قبر ۷۰ پیامبر و نماز در مسجد قبا معادل عُمره است افزون بر مساجد دیگر مدینه: که همه دارای فضیلتند مانند «مسجد القبلتین»، «مسجد الغمامه» (المصلی)، «مسجد الفتح»، «مسجد الاجابة»، و جز اینها.

۳۴- در مکه وادی «سُزر» و در مدینه وادی «عقیق» وجود دارد که برای هر دو مکان فضائل بسیار نقل شده است.

۳۵- مطابق روایات وارده هر مؤمنی که در مکه یا مدینه بمیرد، در قیامت در شمار «آمنان» یعنی کسانی که دارای امان و امنیت هستند، محشور می‌شود.

۳۶- زیارت قبرستان «معلی» در مکه و قبرستان یقبع در مدینه، مورد تأکید فراوان پیامبر ص - قرار گرفته است و روایات در این باره فراوان رسیده است.
۳۷- طبق روایت، اهل مکه و اهل مدینه، نخستین کسانی هستند که با پیامبر ص - محشور می‌شوند.

۳۸- نخستین کسانی که پیامبر ص - برای آنان شفاعت می‌کند، اهل مکه و مدینه‌اند.
۳۹- در مکه سنگ و درخت و کوه بر پیامبر ص - سلام می‌کردند و در مدینه «اسطوانة ختانه» از فراق پیامبر ص - ناله می‌کرد.
۴۰- در مکه «جِراء» و «ثبیر» و در مدینه کوه «أُحُد» زیر پای رسول خدا ص - برخود می‌لرزید.

۴۱- پیامبر ص - مدت رسالت خود را طی دو دوران، در مکه و مدینه گذراند.
۴۲- هجرت پیامبر ص - از مکه به مدینه آغاز تاریخ مسلمانان شد.^۲
۴۳- سرودن شعر در مکه و مدینه و نیز در مسجدالحرام و مسجدالنبی ص - رخصت است.
۴۴- هرگونه گناه مخصوصاً احتکار خوراکیهای مردم در مکه و مدینه کیفر دو چندان دارد.
۴۵- با آنکه مکه و مدینه حرم امن الهی‌اند، ولی مُجرمان و بزهکاران نه در مکه و نه در مدینه از کیفر و اقامه حدّ، مصون نخواهند ماند.

۴۶- کسی که مردم مکه یا مردم مدینه را بترساند، کیفر ویژه و افزون خواهد یافت.
۴۷- هر کس با «الحاد» و ستم وارد مکه یا مدینه شود، به موجب آیه قرآن در مورد مکه و روایات وارده در مورد مدینه، کیفر سخت خواهد یافت.

۴۸- کسی که در مکه یا مدینه به بدعت یا الحاد گراید، کیفر مضاعف خواهد یافت.
۴۹- مکه و مدینه: آخرین شهرهایی هستند که در پایان جهان ویران شوند و در روایات است مردم مکه و مدینه تا پایان جهان، مؤمن خواهند ماند.

۵۰- هیچگاه کفار بر این دو شهر مسلط نخواهند شد.
۵۱- لشکریانی که بخواهند با این دو شهر بجنگند به زمین فرو خواهد رفت.

پی‌نوشت‌ها:

۱ - فصلی از کتاب در دست نگارش: «مکه - مدینه»: دو سرزمین برتر).

۲ - افزوده نگارنده است.